

 TÜRKLERDE

 ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK

medeniyetimizi yaşatan iller

05 Haziran 2024

CİLT II

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ

Prof. Dr. Koray ÖZCAN

Prof. Dr. Caner ARABACI

Prof. Dr. M. Serhat YENİCE

ANKARA

NİSAN 2023

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Burdur Gölü'nün doğu ve güney kıyısındaki tepelerin yamacında göle uyumlu bir şekilde kuzeydoğu güneybatı istikametinde yayılım gösteren Burdur merkezindeki ilk yerleşme, Büyük Cami'nin 1 km kuzeyinde bulunan İstasyon Höyük'tür. Bizans dönemi kaynaklarında "Polydaron", sonraki dönemlerde Buldur ya da Burdur olarak anılmaya başlanmıştır¹. Bir başka anlatıma göre; Şehzade Korkut, Burdur'a kaçınca onu takip eden Sultan Selim (1512-1520) bu şehre gelmiş; Sultanyeri denen mahalle konmuştur. Selim, Burdur'un ileri gelenlerini huzuruna çağırarak "Sultan nerededir? Buldur" diye tehdit emiş ve o emre istinaden şehrin adı "Buldur" olarak kalmıştır². Eski mahallerde oturan halk şehrin ismini hâlâ Buldur olarak telaffuz etmektedir.

Malazgirt Zaferiyle Türk hâkimiyetine giren Burdur'a çok sayıda Türkmen gelerek Hamambendi adını verdikleri mevkiye yerleşmiş, Ulu Cami'nin bulunduğu yerde Alan Pazarı'nı kurmuşlardır. Türkmenler, bu alanın sele açık ve sıtmaya neden olacak yapıda olduğunu görünce bu bölgeyi bırakıp daha yüksek bir yerde bulunan Alan Pazarı ve çevresindeki taraçalarda iskân etmiş; burada Karasenir, Hacı Ahmed, Divanbaba ve Yenice mahallelerini kurmuşlardır. Böylece Burdur, başlangıçta "pazar" etrafında şekillenen bir şehir olarak ortaya çıkmıştır. Selçuklu Devleti'nin çökmesinden sonra Hamitoğulları'nın idaresine

giren Burdur, şehrin zirve noktasında inşa edilen Ulu Cami'nin bitişiğinde kümelenen bütün iş kolları ve pazar yerleriyle klasik İslam şehri hüviyetini kazanmıştır³. 1391'de I. Bayezit (1389-1403), Hamitoğulları Beyliği'ni alarak şehri Osmanlı topraklarına katmış; Ankara Savaşı'ndan sonra Timur'un (1370-1405) desteğiyle Hamitoğulları tekrar burayı ele geçirmişlerdir. Fatih (1444-1446, 1451-1481) bu bölgeyi Osmanlı sınırları içine tekrar kattıktan sonra 1478-1568 yılları arasında Hamid Sancağı'na bağlı bir kaza merkezi durumuna getirmiştir. 1511'deki Şahkulu isyanı sırasında harap olan Burdur, isyanın bastırılmasının ardından kısa sürede yeniden imar edilmiştir⁴.

Burdur'un XVII ve XVIII yüzyıllardaki gelişimiyle ilgili bilgiler yok denecek kadar azdır. Bu yüzyıllara ait ayakta kalan Baki Bey Konağı ve Taşoda gibi yapılar düşünüldüğünde şehrin büyük toprak sahiplerinin kontrolünde geliştiği söylenebilir⁵. XVIII. yüzyılda yaşanan başka önemli bir gelişme de harabeye dönen Ulu Cami'nin 1749 senesinde Çelik Mehmed Paşa tarafından yeniden yaptırılmasıdır. Böylece bu anıt eser, yok olmadan günümüze kadar gelebilmiştir.

Burdur'da XIX. yüzyıla ait dikkat çeken en önemli gelişme, 1839'a kadar nahiye merkezi olarak kalmış iken bu tarihte Konya Vilayeti'nin Hamit Sancağı'na bağlı bir kaza haline gelmesidir. 1851'de ise mutasarrıflık statüsü verilerek doğrudan

¹ Prof. Dr. Zafer GÖLEN, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. ORCID:0000-0003-3162-6076. zgolen@mehmetakif.edu.tr

² Besim Darkot, "Burdur", *IA, II*, İstanbul 1986, s.805.

³ Mehmet Necati-Rıza İsmail (Erdem), *Burdur Vilayeti Tarihi, Halkiyatı ve Harsiyatı*, Ankara 2015, s.3.

⁴ Zeki Ankan, *XV-XVI Yüzyıllarda Hamit Sancağı*, İzmir 1988, s.139.

⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi II*, Ankara 1988, s.231, 255.

⁶ Bayram Çetin, "Burdur Kent Coğrafyası", (AÜ SBE Doktora Tezi), Erzurum 2007, s.78.